

J. E. Gunnerus,
 om
 Krykkien,
 (*Laro Tridactylo Linnæi*).

Saa rar, som Krykkien er udenlands, saa almindelig er den i Nordland og Finmarken, hvor jeg har seet mange Tusinde deraf paa eengang.

I Maret 1759. da jeg reisede forbi Sverholts Klubbe i Vest-Finmarken, skiod een imod dette Fjeld; hvorpaa Krykkierne udfloi derfra i saa stor en Mængde, at de skiuledede Himmelen og Solen, og jeg har aldrig tilforn paa eengang seet saa mange Fugle paa eet Sted sammen, allermindst af eet Slag.

De siges, og om Vintern at forblive her i Norden, og jeg har endog selv, denne Vinter, seet nogle, som bleve skudte i Januarii

nuarii Maaned tæt ved Byen. Deres Re-
 de har de altid i høie og steile Fielde, ved
 Søen, hvor det ofte er meget vanskeligt at
 komme til dem; dog vove Bønderne, og det
 undertiden med Livs- Fare at flyve der op,
 for at samle sig en Mængde Æg. Men den
 største Fordeel er, at fange disse Fugle med
 smaa Glesser, giorte af Jern, og for Re-
 sten lignende en Rave- Sax, eller at skyde
 dem, til Deels til Spise, men fornemmelig
 for Fiarenes Skyld. De merkvaerdigste af
 de Fielde, jeg selv har seet, hvor de opholde
 sig i utallig Mængde, og have deres Reede,
 ere, foruden den tilforn anførte Sværholts-
 Klubbe i Vest- Finmarken; Rogel- Siel-
 det udi Tronæs- Sogn; Skarv- eller
 Krykkie- Berget under Gaarden Hellsøen
 udi Sands Sogn; Evensæt- Flouet udi
 Skierstad- Sogn og Rønwig- Bratten i
 Bodøe- Gield; hvilke alle ere beliggende i
 Nordland. Der skal og være en uendelig
 Mængde Krykkier at see i Sylte- Klub-
 ben, en halv Mil Osten for Makour i Ost-
 Finmarken, saavelsom og i Skarv- Berget
 paa Heiking- Den udi Lendvig- Sogn i
 Nordland og andre Steder flere.

De legge tre Æg, lignende Maage-
 Æg, dog mindre og ikkun noget større end
 Færne-

Tærne, eller Tenne (a) = *Reg*, ligesom de og selv ikke ere større, end store Duer, og altsaa endog mindre, end det hos os mindste og almindeligste Slags Naager, eller saa kaldede Naaser, som man seer allevegne nok af ved Strandene og undertiden end og i Agrene, hvilke vi kalde Sæinger, og henhøre til *Larus Canos Linn. Fn. 153.* De ligne og ellers Sæingen mest af alle Søefugle. De ere, ligesom denne, gule paa Næbbet, graa eller blaa = graa paa Ryggen og oven paavingerne, endskjønt Farven er noget mørkere end paa Sæingen, og ganske snee = hvide overalt paa Hoved, Hals, Bryst, Kroppens Underdeel og Stierten, uden mindste Flek ved Dreene, bag paa Halsen, eller nogen anden Steds paa Kroppen eller paa Stierten. Paa Slag = Fiærerne har den vel og sorte Flekker ligesom Sæingen, dog med en temmelig Forskiel; thi paa Krykkien ere de fire yderste Slag-Fiære et got Stykke sorte i Enden, hvoraf den første desuden er sort paa den hele halve yttre smale Side og den fjerde har ifkun en ganske liden hvid Plet yderst i Enden. Den femte er og sort henimod Enden, men er dog hvid til Slutning; hvorimod Sæingens fle-

H 5

ste

(a) Tærne = eller Tenne er *Steina hirundo Linn. Fn. Sv. 158.*

ste Slagfiære har hvide Flekker i Enden. (See *Linn. Fn. Sv. 153. deser.*) Men den fornemste Forskiel imellem begge bestaaer derudi, at Krykkiens Hoved er, efter Forhold, tykkere, Krumningen paa Næbbets Overdeel lidet mere langsluttet, Halsen og hele Kroppen kortere, og dens Binger række ikkun noget længere frem end Stierthen, da Sæingen har, ligesom de andre større Maa-ger, nemlig Svartbagen (*Larus Marinus Linn. Fn. 155.*) Ermoren eller Gulførtingen (*Larus Fuscus Linn. Fn. 154.*) o. s. v. meget lange Binger. Krykkien har og sorte Fodder og ikkun tre Tæer med en liden Knude i Steden for Bag- Taaen, da Sæingen har gule Fodder og en Bag- Taa.

Af denne Beskrivelse seer man noksom, at Krykkien er den samme Fugl, som Martens i sin *Spidsbergs Reise- Beskrivelse IV. Deel, 2. Cap. N. 4. S. 59. Tab. N. Lit. a.* handler om under det Navn: *Rutge Gehf.* Hr. Klein har den og i sin *Prodr. Ornith. III. Deel §. XI. N. 4.* udaf Martens under samme Navn: saavel som og Hr. Halle i sin *N. H. II. Deel*, men i *Stemmat. Av. p. 36.* henføres den af Hr. Klein til hans saa kaldede *Plautos* i. e. *Tridactylos Palmipedes, digito postico carentes.*

Ungerne har en sort eller mørk Flek ved hvert Dre og bag paa Halsen, samt sort Næb og en sort Bræm i Enden af Stiersten (a), ligesom og Sæingens Unger have, førend de efter et Aars Forløb har fældet og faaet deres bestandige Fiære. En saadan ung Krytkie, som endnu ikke er aarsgammel, eller endnu ikke har faaet sine bestandige Fiære, kaldes hos os Krytkia med Flækken, eller og Krina & Krytkia, da Krina skal være det samme som Krinat, hvilket gamle Norske, og endnu hos Bonderne brugelige Ord betyder saa meget som *variegatus*. Disse unge Krytkier seer man allevegne om Sommeren i Nordland og Finmarken, ja undertiden end og længer her Søer efter, saavel enkelte, som to, tre og flere siddende sammen, mest paa Næssene, eller flyvende ved Strømmerne og ud til Havs, og de parre sig ikke førend næste Baar derefter, naar de ere henimod to Aar gamle. En saadan ung Krytkie finder man aftegnet hos Albin i hans Fugle-Historie, II. Deel, Tab. 87. under det Navn: *Larus Hybernus*, Engl. *The Cuddy Meddy*. Men det er en Hoved-Feil, at Hr. Albin har

(a) Dog merker man undertiden en temmelig Forandring i Hensende til de ommeldte sorte Steder; hvortil man lettelig begriber Aarsagen.

har givet denne unge flækkede Krykkie en ordentlig Bag = Taa. Hr. Klein har den og, udaf Albin, i hans Prodr. Ornith. hvor den N. IX. S. 254. udi Hr. Beens Tydske Oversættelse, kaldes Ringelmewe. Det er og uden al Tvil vores Krykkie, Sibbald i hans Prodr. Hist. Nat. Scotiae II. Deel, III. B. VI. Cap. 20. S. forstaaer ved sin: *Avis Kittiwake*, ex Larorum genere, egregii saporis, og om hvilken han in Indice iconum giver tilkiende, at den var fra Den Bassa; og naar man tillige betragter Kobberet Tab. XVI. Fig. 2. som skal forestille denne Fugl, sees lettelig, at det skal være en ung Krykkie, som endnu ikke har faaet sin bestandige Farve. Jeg har vel ikke hørt nogen rose Krykkien for den besynderlige lekkere Smag, som Hr. Sibbald tillægger sin Kittiwake. Dog gaaer det gierne an, at et hungriigt Menneske har fundet en besynderlig god Smag i en ung Krykkie. Jeg formoder og, at den i Hr. Pontoppidans Danske Atlas I. 622. forekommende *Larus Rissa*, som kaldes paa Dansk Lille Sølvet, og siges at være den samme som Islandernes Risse eller Røtterer, bliver ingen anden end Krykkien, uagtet at den derhos siges i visse Kiendetegn at være forskiellig fra *Linnaei Laros Tridactylo*.